

Det ved vi om

Inklusion

Af Peder Haug

Serieredaktion: Ole Hansen og Thomas Nordahl

Oversat af Kåre Dag Jensen

Peder Haug
Det ved vi om – Inklusion

1. udgave, 1. oplag, 2014

© 2014 Dafolo Forlag og forfatteren

Serieredaktion: Ole Hansen og Thomas Nordahl
Forlagsredaktør: Sophie Ellgaard Soneff
Oversat af Kåre Dag Jensen

Seriedesign: Lars Clement Kristensen
Grafisk produktion: Dafolo A/S, Frederikshavn

Manuskriptet er fagfællebedømt efter kriterierne i den bibliometriske forskningsindikator.
Læs mere om den videnskabelige redaktion og fagfællekorpset på www.dafolo.dk/detvedviom

Dafolos trykkeri er svanemærket.
Dafolo har i sin miljømålsætning forpligtet sig til en stadig reduktion af ressourceforbruget samt en reduktion af miljøpåvirkningerne i øvrigt. Der er derfor i forbindelse med denne udgivelse foretaget en vurdering af materialevalg og produktionsproces, så miljøpåvirkningerne er mindst mulige.

 Svanemærket trykkeri 541-816

Kopiering fra denne bog kan kun finde sted på de institutioner, der har indgået aftale med COPY-DAN, og kun inden for de i aftalen nævnte rammer.

Forlagsekspedition:
Dafolo A/S
Suderbovej 22-24
9900 Frederikshavn
Tlf. 9620 6666
Fax 9843 1388
E-mail: forlag@dafolo.dk
www.skoleportalen.dk - www.dafolo-online.dk

Varenr. 7264
ISBN 978-87-7281-972-3

Indhold

Forord	5
1. Den inkluderende skole	7
Et alternativ til specialundervisning	8
2. Inklusion – et krævende begreb	13
Indholdet i begrebet "inklusion"	13
Inklusion og integration	17
3. Hvorfor inklusion?	21
Ideologierne bag inklusion.	21
Hvad historien kan fortælle om inklusion	22
Hvad forskningen siger om inklusion	23
Juridiske begrundelser	27
4. Konkrete udfordringer i en inkluderende skole	29
Komplementaritetsteorien	29
Udfordringer knyttet til fællesskabet	31
Udfordringer knyttet til deltagelse	33
Udfordringer knyttet til medbestemmelse	36
Udfordringer knyttet til udbytte	37
At kende eleverne	39
At bevidstgøre eleverne	40
Arbejdsopgaverne	40
Skoledagen	40
Læringsrummene	41
Arbejdsmetoderne	41
Vurdering	41

5. Hvad kræver det?	43
Litteratur	47
Om forfatteren.....	51

Forord

Af Ole Hansen og Thomas Nordahl

Den danske folkeskole står midt i en række store udfordringer, som berører både elevernes læringsudbytte, inklusion og gennemstrømning i uddannelserne.

I internationale sammenligningsundersøgelser som PISA scorer de danske elever under gennemsnittet af eleverne fra OECD-landene, og et utilfredsstillende antal af eleverne får ikke de nødvendige kompetencer gennem ungdomsuddannelserne. Kun omkring 75 procent af eleverne får gennemført en erhvervsuddannelse i løbet af fem år. Dette til trods for en national målsætning om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal gennemføre en succesfuld ungdomsuddannelse.

Det er faktiske forhold, som vi bør ændre på – både af hensyn til fællesskabet og af hensyn til det store antal børn og unge, som ikke lykkes i uddannelsessystemet.

Problemet for uddannelsessystemet er ikke, at vi mangler viden og kundskab om, hvordan skolen kan blive bedre. Problemet er, at den forskningsbaserede viden, vi har, ikke bliver anvendt.

Et overordnet mål for al undervisning er, at eleverne skal møde en skole, hvor de kan få realiseret deres potentiale for læring og udvikling. Her skal de tilegne sig de faglige kundskaber, de har brug for, have de rette udfordringer, blive anerkendt, trives, møde lærere, som kan lide dem, og skaffe sig venner. De skal inkluderes i fællesskabet og have den slags skolegang, som forældre og lærere ønsker, at alle børn og unge skal opleve.

Fra mange lærere og skoleledere har vi hørt, at det er vanskeligt at finde frem til forskningsbaseret viden om kvalitet i skolen, forstået som det, der bidrager til et godt socialt og fagligt udbytte hos eleverne. Det, mener vi, er rigtigt. Den forskningsbaserede viden, som lærere og skoleledere har behov for, er ikke let tilgængelig. Men den type af viden er afgørende for, at grundskolen og ungdomsuddannelserne skal kunne give det bedste undervisningstilbud til alle elever.

Serien "Det ved vi om" består af en række små bøger, der har til formål at gøre forskningsbaseret viden om forbedringer af skolen

lettere tilgængelig og dermed øge sandsynligheden for, at denne viden bliver anvendt.

Titlen på alle bøgerne i serien begynder med "Det ved vi om". Det har vi gjort for at understrege, at bøgerne holder et videnskabeligt fagligt niveau samtidig med, at de har faglig relevans for skolens praktikere. Det er en serie af små bøger for skoleledere, lærere og pædagoger, som står midt i den daglige pædagogiske praksis.

Hver bog har et relativt beskedent antal sider, så det er overkommeligt for praktikerne at sætte sig ind i den beskrevne viden på kort tid.

I denne bog præsenterer Peder Haug et af de mest betydningsfulde begreber og praksis-

felte i dagens skole, nemlig inklusion. Hvordan kan børn med forskellige baggrunde, køn og forudsætninger deltage aktivt sammen i sociale og faglige fællesskaber og samtidig realisere deres individuelle læringspotentialer? Dette spørgsmål kan inklusionsbegrebet give svar på, og det er muligt at omsætte begrebet til praktisk pædagogik. Dybest set handler inklusion om forholdet mellem individet og fællesskabet, og denne bog giver en god forståelse for, hvad dette indebærer, og en række retningslinjer for, hvordan det kan realiseres i skolen. Desuden er der gennemgående et godt forskningsmæssigt belæg for forståelsen af inklusion, som den fremlægges i denne bog.